

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Secția a treia

DECIZIE

Cererea nr. 54577/07 prezentată de Dumitru DAVID împotriva României și șapte alte cereri
(a se vedea anexa)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită la 6 martie 2012 într-o cameră compusă din: Josep Casadevall, *președinte*, Egbert Myjer, Ján Šikuta, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, Mihai Poalelungi, Kristina Pardalos, *judecători* și Marialena Tsirli, *grefier adjunct de secție*,

având în vedere cererile din documentul anexat,
după ce a deliberat în acest sens, pronunță următoarea decizie:

În fapt

1. Toți reclamanții au domiciliu în România și sunt resortisanți români. Persoanele particulare asociate cu numele reclamanților și alte detalii se găsesc în tabelul anexat.

A. Circumstanțele cauzelor

2. Faptele cauzelor, așa cum au fost expuse de către reclamanți, se pot rezuma după cum urmează.

3. Reclamanții s-au pensionat în temeiul Legii nr. 3/1977. Aceștia au lucrat în industria minieră și la căile ferate, încadrându-se, în principiu, la grupa I de muncă, în conformitate cu Legea nr. 3/1977 (a se vedea infra, Dreptul și practica interne relevante).

4. Cererile au ca obiect, în principal, recalcularea dreptului de pensie al reclamanților în temeiul Legii nr. 19/2000, precum și soluționările diferite ale unor acțiuni asemănătoare în fața instanțelor interne, ca rezultat al luării în considerare al stagiului de cotizare aplicabil pentru „condiții speciale de muncă” ca fiind de 20 sau de 30 de ani.

5. Autoritățile competente au luat în considerare la recalcularea dreptului de pensie al reclamanților un stagiul de cotizare de 30 de ani. Aceștia au susținut în fața instanțelor naționale că, pentru recalcularea dreptului lor de pensie în temeiul Legii nr. 19/2000, trebuia luat în considerare un stagiul de cotizare de 20 de ani, fiind astfel îndreptățiți la un quantum mai mare al pensiei. Și-au întemeiat raționamentul pe două rânduri de argumente.

6. În primul rând, unii reclamanți pretind că ar fi trebuit să li se aplice aceleași condiții precum în cazul persoanele care au lucrat în „condiții speciale”, conform art. 20 și art. 42 din

Legea nr. 19/2000, și care s-au pensionat după intrarea ei în vigoare, beneficiind astfel de un stagiul de cotizare de 20 de ani. În al doilea rând, unii dintre reclamanți susțin că interpretarea corectă a art. 14 din Legea nr. 3/1977 rezulta în aplicarea unui stagiul de cotizare de 20 de ani și în cazurile acestora. În plus, unii dintre reclamanți susțin că Decizia nr. 40/2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secțiunile Unite, a stabilit că stagiul de cotizare este de 20 de ani, astfel cum este reglementat la art. 14 din Legea nr. 3/1977, în partea sa relevantă. Aceștia din urmă argumentează că aceeași abordare a fost adoptată și de alte instanțe, care au admis cereri identice aparținând foștilor colegi ai reclamanților.

7. Contestațiile reclamanților la modul de recalculare a pensiilor de către casele naționale de pensii au fost respinse prin hotărâri definitive ale instanțelor competente.

Aceste hotărâri, precum și jurisprudența divergentă se găsesc în tabelul anexat.

B. Dreptul și practica interne relevante

8. Dispozițiile relevante din Legea nr. 3/1977 sunt redactate după cum urmează:

Art. 1

„(3) În raport de condițiile, complexitatea și importanța muncii, locurile de muncă se încadrează în grupa I, II sau III de muncă [...]”

Art. 8

„(1) Personalul muncitor care are o vechime în muncă de minimum 30 ani bărbații și 25 ani femeile are dreptul la pensie [...] la împlinirea vârstei de 62 ani bărbații și 57 ani femeile”

Art. 14

„(1) Persoanelor care au lucrat efectiv cel puțin 20 ani în locuri care, potrivit legii, se încadrează în grupa I de muncă, sau cel puțin 25 ani în grupa II de muncă, la stabilirea pensiei li se ia în calcul, pentru fiecare an lucrat în aceste grupe câte:

(a) un an și șase luni pentru grupa I de muncă;

(b) un an și trei luni pentru grupa II de muncă.

(2) Pe aceasta bază persoanele care au lucrat în grupele I și II de muncă au dreptul, la cerere, să fie pensionate, la împlinirea vârstei de:

(a) 52 ani, pentru grupa I și 57 ani pentru grupa II, bărbații;

(b) 50 ani pentru grupa I și 52 ani pentru grupa II, femeile.”

9. Dispozițiile relevante din Legea nr. 19/2000 sunt redactate după cum urmează:

Art. 20

„În sensul prezentei legi, locurile de muncă în condiții speciale sunt cele din: a) unitățile miniere, pentru personalul care își desfășoară activitatea în subteran cel puțin 50% din timpul normal de muncă în luna respectivă;

[...]

Art. 43

„(1) Asigurații care și-au desfășurat activitatea în locurile de muncă prevăzute la art. 20 lit. a) și care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani în aceste condiții beneficiază de pensie pentru limita de vârstă începând cu vârsta de 45 de ani. [...]”

Art. 77

„(1) Punctajul mediu anual realizat de asigurat în perioada de cotizare se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale realizate de asigurat în perioada de cotizare la numărul de ani corespunzător stagiului complet de cotizare [...].

(2) În situația asiguraților prevăzuți la art. 43 [...], la stabilirea punctajului mediu anual conform alin. (1) se iau în considerare stagiile de cotizare prevăzute la aceste articole.”

10. Dispozițiile relevante ale Deciziei nr. 40 din 22 septembrie 2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secțiile Unite, pronunțată în recurs în interesul legii, cu privire la interpretarea art. 77 coroborat cu art. 43 din Legea nr. 19/2000, publicată în Monitorul Oficial la 20 mai 2009, sunt redactate după cum urmează:

„Instanțele judecătorești nu au un punct de vedere unitar cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 77 alin. (2) raportat la art. 43 din Legea nr. 19/2000 referitor la stabilirea stagiului complet de cotizare [...] pentru persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1 iulie 1977 – 31 martie 2001 și care și-au desfășurat activitatea în grupe speciale de muncă.

Astfel, unele instanțe s-au pronunțat în sensul că persoanele pensionate [...] beneficiază la determinarea punctajului mediu de un stagiul de cotizare de 20 de ani, conform art. 43 alin. (1) din Legea nr. 19/2000. [...]

Alte instanțe, dimpotrivă, au considerat că pentru persoanele pensionate [...] stagiul de cotizare, în vederea determinării punctajului mediu, este cel prevăzut de legea în vigoare la data pensionării. [...]

[...] singurele facilități oferite de Legea nr. 3/1977 persoanelor care au lucrat în grupa I sau II de muncă sunt acordarea sporului de grupă și posibilitatea pensionării înainte de împlinirea vârstei standard de pensionare, dispozițiile art. 14 din acest act normativ neavând semnificația reducerii stagiului de cotizare [...].

Aceste din urmă instanțe au interpretat și au aplicat corect dispozițiile legii. [...]"

11. Dispozitivul Deciziei nr. 40 din 22 septembrie 2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, disponibil anterior publicării deciziei în Monitorul Oficial, este redactat după cum urmează:

„Dispozițiile art. 77 alin. (2) raportat la art. 43 alin. (1) și (2) din Legea nr. 19/2000 se interpretează în sensul că stagiul complet de cotizare ... persoanele ale căror drepturi la pensie s-au deschis în intervalul 1 iulie 1977 - 31 martie 2001 [...] este cel reglementat de art. 14 din Legea nr. 3/1977.”

12. Unele instanțe au interpretat că Decizia nr. 40/2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție făcea referire la un stagiul de cotizare de 30 de ani. Este cazul Curții de Apel Pitești, decizia nr. 375/R-CA din 2 martie 2009, Curții de Apel Ploiești, decizia nr. 755 din 14 aprilie 2009, Curții de Apel Brașov, decizia nr. 768/R din 6 iulie 2010 și nr. 716/R, 707/R și 708/R din 29 iunie 2010, Curții de Apel Craiova, decizia nr. 5776 din 19 noiembrie 2010, Curții de Apel Craiova, decizia nr. 5038 din 15 octombrie 2010 și Curții de Apel Cluj, decizia nr. 2417/R din 6 octombrie 2010.

13. Alte instanțe au interpretat că Decizia nr. 40/2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție făcea referire la un stagiul de cotizare de 20 de ani. Este cazul Curții de Apel Pitești, decizia nr. 56/R-CA din 23 martie 2009, Curții de Apel București, deciziile nr. 3988R din 17 octombrie 2008, nr. 4805R din 28 noiembrie 2008, nr. 4859/R din 3 decembrie 2008; nr. 1528/P din 11 martie 2009, nr. 1895 din 25 martie 2009, nr. 4596R din 19 iunie 2009, nr. 5423/R din 7 octombrie 2009, nr. 5868/R din 22 octombrie 2009 și nr. 6967R din 27 noiembrie 2009, Curții de Apel Ploiești, decizia nr. 492 din 16 martie 2009, Curții de Apel Constanța, deciziile nr. 312/AS din 21 aprilie 2009 și nr. 77/AS din 2 martie 2010, Curții de Apel Galați, decizia nr. 470/R din 5 mai 2009 și Curții de Apel Brașov, deciziile nr. 1047/R și 1036/R din 5 octombrie 2010.

Capete de cerere

14. Reclamanții s-au plâns că le-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, prevăzut la art. 6 din convenție, motivând că diverse instanțe naționale au soluționat în mod diferit cazuri identice de recalculare a dreptului de pensie pentru persoane care s-au pensionat în temeiul Legii 3/1977, pe baza duratei stagiului de cotizare luat în considerare. Hotărârile finale prezentate de reclamanți, pentru a exemplifica jurisprudența divergentă în această problemă, sunt enumerate în tabelul anexat. Reclamanții s-au plâns că aceste hotărâri,

pronunțate între anii 2005 și 2010, confirmă existența unei jurisprudențe divergente la instanțele interne, în ciuda Deciziei nr. 40/2008 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în interesul legii.

15. Aceștia s-au mai plâns, în esență, că soluțiile divergente prin care au fost admise sau, din contra, cum este cazul reclamanților, au fost respinse pretenții financiare identice cu privire la recalcularea pensiilor, au dus la discriminare, încălcând art. 14 din convenție și art. 1 din Protocolul nr. 12, coroborate cu art. 6 sus-menționat.

16. De asemenea, reclamanții s-au plâns în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1, considerat separat și coroborat cu art. 14 din convenție, că deciziile favorabile obținute în situații similare de alte persoane pensionate sau foști colegi le-au creat așteptări legitime la un tratament similar și, astfel, că vor beneficia de mărirea pensiilor.

În drept

17. Reclamanții s-au plâns că le-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 din convenție, prin existența unei jurisprudențe divergente cu privire la durata stagiului de cotizare care trebuie luată în considerare pentru recalcularea dreptului de pensie. Aceștia s-au mai plâns, în esență, că soluționările divergente sus-menționate au creat discriminare, încălcând art. 14 din convenție și art. 1 din Protocolul nr. 12, coroborate cu art. 6 din convenție. Părțile relevante din dispozițiile invocate sunt redactate după cum urmează:

Art. 6

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege[...]” .”

Art. 14

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de [prezenta] convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Art. 1 din Protocolul nr. 12

„1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.

2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.”

18. Curtea consideră că nu se poate pronunța în speță cu privire la admisibilitatea acestor capete de cerere și că este deci necesar, în conformitate cu art. 54 § 2 lit. d) din Regulamentul Curții, să comunice Guvernului această parte a cererii.

19. De asemenea, reclamanții s-au plâns în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1 considerat separat și coroborat cu art. 14 din convenție, că hotărârile favorabile obținute de alte persoane pensionate în situații similare le-au creat așteptări legitime că vor beneficia de mărirea pensiilor. Art. 1 din Protocolul nr. 1 este redactat după cum urmează:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

20. Curtea reține, cu titlu introductiv, că art. 1 din Protocolul nr. 1 se aplică numai pentru bunurile existente ale unei persoane. În acest fel, veniturile viitoare nu pot constitui „bunuri”, decât dacă acestea au fost deja câștigate sau plata va fi efectuată cu certitudine [a se vedea, de exemplu, *Koivusaari și alții împotriva Finlandei* (dec.), nr. 20690/06, 23 februarie 2010]. Cu toate acestea, în anumite circumstanțe, „speranța legitimă” de a obține un „bun” poate beneficia, de asemenea, de protecția prevăzută la art. 1 din Protocolul nr. 1. Astfel, în cazul în care un drept de proprietate face obiectul unei cereri, se poate considera că persoana îndreptățită are o „speranță legitimă” dacă există temei suficient pentru acest drept în legislația națională, de exemplu, în cazul în care există o jurisprudență consacrată a instanțelor interne care confirmă existența acestuia [a se vedea *Kopecky împotriva Slovaciei* (MC), nr. 44912/98, pct. 52, CEDO 2004-IX). Totuși, nu se poate considera că există o speranță legitimă în cazul în care există divergențe cu privire la interpretarea și aplicarea corectă a legislației interne, iar cererile reclamanților sunt respinse ulterior de instanțele naționale (*idem*, pct. 50).

21. În cazul de față, nu se poate considera că pretențiile reclamanților cu privire la modul în care pensiile acestora ar fi trebuit calculate au suficient temei în jurisprudența internă, din moment ce interpretarea instanțelor în această problemă a fost diferită, conform deciziei Înaltei Curți din 22 septembrie 2008, pronunțată în recurs în interesul legii (supra, pct. 10). În plus, pe baza datelor din speță, nimic nu indică faptul că, în momentul când cererea reclamanților a fost respinsă, ar fi existat o jurisprudență constantă în sensul pretențiilor acestora (supra, pct. 12-13).

Rezultă că reclamanții nu aveau un bun în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1.

22. Potrivit jurisprudenței constante a Curții, art. 14 din convenție completează celelalte dispoziții materiale ale convenției și ale protocoalelor acesteia. Acesta nu are o existență autonomă specifică, din moment ce are efecte numai în coroborare cu exercitarea drepturilor și libertăților apărute prin dispozițiile respective. Deși aplicarea art. 14 nu presupune încălcarea acestora și în măsura aceasta este independent, nu poate fi aplicat decât dacă faptele în cauză intră în domeniul de aplicare al uneia sau mai multor astfel de dispoziții [a se vedea *Hans-Adam von Liechtenstein împotriva Germaniei* (MC), nr. 42527/98, pct. 91, CEDO 2001-VIII].

23. În aceste circumstanțe, capătul de cerere întemeiat pe art. 1 din Protocolul nr. 1 din convenție, considerat separat și coroborat cu art. 14 din convenție, este considerat inadmisibil *ratione materiae*, în conformitate cu art. 35 § 3 și 4 din convenție.

Pentru aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să conexeze cererile;

Decide să amâne examinarea plângerilor reclamanților cu privire la existența unei jurisprudențe interne divergente și încălcarea art. 6 din convenție, considerat separat și coroborat cu art. 14, și a art. 1 din Protocolul nr. 12;

Declară restul cererilor inadmisibile.

Marialena Tsirli
Grefier adjunct

Josep Casadevall
Președinte

Anexă

Numărul cauzei și data depunerii	Reclamant(ți) și/sau reprezentanți	Hotărâri finale de recalculare a pensiilor reclamanților, cu aplicarea unui stagi de cotizare de 30 de ani	Jurisprudență divergentă citată de reclamanți hotărâri finale cu aplicarea unui stagi de cotizare de 30 de ani.
54577/07 Depusă 26/11/2007	la Dumitru DAVID	Curtea de Apel Cluj hotărârea nr. 1364/R/2007 din 12 iunie 2007, dosar nr. 4409/100/2006	Curtea de Apel Timișoara hotărârile nr. 4040/R din 7 decembrie 2005 și nr. 2086 din 31 octombrie 2006
43636/06 Depusă 19/10/2006	la Ioan MIHALACHE	Curtea de Apel Alba Iulia, hotărârea nr. 771/2006 din 8 iunie 2006, dosar nr. 97/57/2006	Curtea de Apel Timișoara hotărârea nr. 4040/Rof 7 decembrie 2005
48039/09 Depusă 8/09/2009	la Constantin DUBINTOV	Curtea de Apel Pitești, hotărârea nr. 375/R-CA din 2 martie 2009 (disponibilă la 1 aprilie 2009), dosar nr. 1756/109/2008	Curtea de Apel Pitești hotărârile nr. 110/R-CA din 3 octombrie 2007 și nr. 562/R-CA din 23 martie 2009
52596/09 Depusă 23/09/2009	la Ion NICOLESCU	Curtea de Apel Ploiești, hotărârea nr. 755 din 14 aprilie 2009, dosar nr. 5960/120/2008	Curtea de Apel București, hotărârile nr. 3988R din 17 octombrie 2008, nr. 4805R din 28 noiembrie 2008, și nr. 4859/R din 3 decembrie 2008; Curtea de Apel Ploiești, hotărârea nr. 492 din 16 martie 2009
63469/10 Depusă 18/10/2010	la Corneliu IOAN și alții (Arghir Porca, Ilie Marica, Marin Sfantu) Reprezențați de Vasile Barbu	Curtea de Apel Brașov, hotărârea nr. 768/R din 6 iulie 2010 (dosar nr. 9162/62/2009), și nr. 716/R, 707/R și 708/R din 29 iunie 2010 (dosarele nr. 80/62/2010, 114/62/2010 respectiv 7875/62/2009)	Curtea de Apel Brașov, hotărârile nr. 1047/R și 1036/R din 5 octombrie 2010
10666/11 Depusă 4/02/2011	la Paul DUMITRESCU	Curtea de Apel Craiova, hotărârea nr. 5776 din 19 noiembrie 2010, dosar nr. 788/104/2010	Curtea de Apel București, hotărârile nr. 5423/R din 7 octombrie 2009, nr. 5868/R din 22 octombrie 2009 și nr. 6967R din 27 noiembrie 2009; Curtea de Apel Constanța, hotărârea nr. 312/AS din 21 aprilie 2009
13178/11 Depusă 14/02/2011	la Constantin MECHE	Curtea de Apel Craiova, hotărârea nr. 5038 din 15 octombrie 2010, dosar nr. 793/104/2010	Curtea de Apel București, deciziile nr. 5423/R din 7 octombrie 2009, nr. 5868/R din 22 octombrie 2009 și nr. 6967R din 27 noiembrie 2009
20219/11 Depusă la 12/03/2011	Augustin CALUGAR	Curtea de Apel Cluj, hotărârea nr. 2417/R din 6 octombrie 2010, dosar nr. 4525/117/2009	Curtea de Apel București, hotărârile nr. 1528/P din 11 martie 2009, nr. 1895 din 25 martie 2009, și nr. 4596R din 19 iunie 2009; Curtea de Apel Galați, hotărârea nr. 470/R din 5 mai 2009; Curtea de Apel Constanța, hotărârea nr. 77/AS din 2 martie 2010